

સાંદીપનિ - વાલ્મીકી - વેદવ્યાસ - વાશિષ્ઠ અત્રિ શાળા વિકાસ સંકુલ, મહેસાણા

તારીખ : ૦૪-૦૨-૨૦૨૩

દ્વિતીય વાર્ષિક પરીક્ષા - ૨૦૨૩

કુલ ગુણ : ૫૦

વાર : શનિવાર

ધોરણ : ૧૧ વિષય : નામાના મૂળતત્વો

સમય : ૨ કલાક

સૂચના : (1) બધા જ વિભાગ તથા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. (2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નોના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

(3) પ્રશ્નપત્ર ધ્યાનથી વાંચી નિયત સમયમાં પૂર્ણ કરો. (4) પ્રશ્નપત્રમાં ક્યાંય પણ જવાબ કે નિશાની કરવી નહીં.

વિભાગ - A

- ★ નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) 7
- (1) પંધાના આર્થિક વ્યવહારને કયું લક્ષણ લાગુ પડતું નથી ?
(A) રોકડ વ્યવહાર (B) ઉધાર વ્યવહાર (C) બાંધ વ્યવહાર
(D) નાણા મૂલ્ય સિવાયનો વ્યવહાર
 - (2) વસ્તુઓ અને સેવાઓ કરના અમલનું વર્ષ છે.
(A) 2016 (B) 2017 (C) 2015 (D) 2014
 - (3) માસિક પંધામાં મૂડી લાવે ત્યારે,
(A) મૂડી વધે - દેવું વધે (B) મૂડી વધે - મિલકત વધે
(C) એક દેવું વધે - અન્ય દેવું ઘટે (D) એક મિલકત વધે - અન્ય મિલકત ઘટે
 - (4) નમૂના તરીકે માલ જાય તો ખાતે ઉધારાય છે.
(A) જાહેરાત ખર્ચ (B) નમૂનાથી ગયેલ માલ (C) ખરીદ (D) વેચાણ
 - (5) મનોહર ₹ 10,000 નો માલ 10% વેપારી વટાવે ખરીદ્યો. વસેક 5% અડધી રકમ તાત્કાલીક ચુકવી દેવામાં આવી. ખરીદીનોંધમાં કઈ રકમથી નોંધ થશે ?
(A) ₹ 10000 (B) ₹ 9000 (C) ₹ 9450 (D) ₹ 4500
 - (6) કોને ચોપડાઓનો રાજા ગણવામાં આવે છે ?
(A) આમનોંધના ચોપડાને (B) ખાસ આમનોંધના ચોપડાને
(C) ખાતાવહીના ચોપડાને (D) વ્યવહારોની નોંધના ચોપડાને
 - (7) ના ખ્યાલના આધારે કાયમી મિલકતો પર ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
(A) મહત્વના (B) નાણાકીય માપ (C) હિસાબી એકમ (D) ચાલુ પેઢી

વિભાગ - B

- ★ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાક્યમાં લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) 7
- (8) વસેકનો અર્થ આપો.
 - (9) વટાવના પ્રકાર જણાવો.
 - (10) સંયુક્ત આમનોંધ ક્યારે લખવામાં આવે છે ?
 - (11) જમા ચિઠ્ઠી એટલે શું ?
 - (12) સરભર ખાતું એટલે શું ?
 - (13) દેશી નામાપદ્ધતિને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
 - (14) ફાકું મારવું એટલે શું ?

વિભાગ - C

- ★ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ) 12
- (15) નેહાના ચોપડેથી તા. 31-3-2021 ના રોજ નીચેની બાકીઓ મેળવી છે. જેના આધારે પત્રક સ્વરૂપે કાયું સરવૈયું તૈયાર કરો.

ખાતાનું નામ	રકમ (રૂ.)	ખાતાનું નામ	રકમ (રૂ.)
મકાન	4,00,000	ખરીદી	2,00,000
લેણું (દેવો/દાર)	58,000	પગાર	20,000
દેવું (નોંધદાર)	80,000	વેચાણ માલ પરત	7,000
ઉપાડ	20,000	આપેલ વટાવ	4,000
વેચાણ	3,00,000	ખરીદ માલ પરત	5,000
લોન	1,10,000	મળેલ વટાવ	3,000
મૂડી	2,20,000	મળેલ કમિશન	5,000
મજૂરી	10,000	આગથી બળી ગયેલ માલ	40,000

[P.T.O.]

(16) નીચેની ભૂલો સુધારવા શ્રી તીર્થના ચોપડામાં જરૂરી નોંધ લખો.

1. ₹ 10,000 ના ખરીદેલ માલની નોંધ કરવાની રહી ગઈ છે
2. યંત્ર ખરીદી તેને ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 3000 પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારેલ છે
3. જીલને ચુકવેલ ₹ 2500 ભૂલથી પ્રિયંશી ખાતે નોંધ્યા છે.
4. ₹ 6000 નો માલ આદર્શને વેચેલ જે ભૂલથી ખરીદ નોંધમાં નોંધાયો છે.

(17) સામાન્ય અનામત અને જોગવાઈઓ વચ્ચે તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ - D

★ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 6 ગુણ)

12

(18) મયુરની રોકડમેળ પ્રમાણે તા. 28-2-2015 ના રોજ બેન્કસિલક ₹ 11,000 હતી, જે પાસબુક પ્રમાણેની બેન્કની બાકી સાથે મળતી ન હતી નીચેની માહિતી પરથી મયુરનો બેન્ક સિલકમેળ તૈયાર કરો.

1. ₹ 10,000 ચેક બેન્કમાં ભરેલા, જેમાંથી ₹ 4000 ના ચેક તા. 28-2-2015 મુધી બેન્કમાં જમા થયેલ છે.
2. ₹ 4000 નો એક ચેક લખેલો અને રોકડમેળમાં નોંધીલ, પરંતુ લેણદારને આપવાનો જ રહી ગયો છે.
3. ₹ 12000 બેન્કે વીમા પ્રિમીયમના ચુકવ્યા છે, જેની નોંધ રોકડમેળમાં કરવામાં આવી નથી.
4. એક ગ્રાહકને મયુરના બેન્ક ખાતામાં ₹ 20,000 બારોબાર જમા કરાવી દીધેલ, જેની જાણકારી મયુરને તા. 1-3-2015 ના રોજ મળી
5. બેન્કે નોંધેલ બેન્ક ચાર્જિસના ₹ 100 રોકડમેળમાં ભૂલથી બે વાર નોંધાઈ ગયા છે.

(19) નિધિ લિમિટેડ તા. 1-4-12 ના રોજ એક યંત્ર ₹ 22,200 માં ખરીદ્યું, તેને ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 1800 થયો, તા. 1-10-13 ના રોજ બીજું યંત્ર ₹ 20,400 માં ખરીદ્યું, જેને ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 1200 ચુકવ્યો. કંપની દર વર્ષે 10% લેખે ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતીએ ઘસારો ગણે છે. પ્રથમ યંત્ર તા. 31-03-15 ના રોજ તેની ચોપડે કિંમત પર 20% નુકસાનથી વેચી દેવામાં આવ્યું. ઉપરની માહિતી પરથી ત્રણ વર્ષ માટે યંત્ર ખાતું તૈયાર કરો.

વિભાગ - E

★ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 12 ગુણ)

12

(20) કાવ્યાની નીચે આપેલા તા. 31-3-2015 ના રોજના કાચા સરવૈયા પરથી વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

ખાતાનું નામ	ઉધારબાકી (રૂ.)	જમાબાકી (રૂ.)
ઉપાડ અને મૂડી	24,000	3,00,000
ખરીદી અને વેચાણ	2,96,000	8,00,000
માલપરત	80,000	20,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ અને પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	10,000	1,00,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડનાં રોકાણો અને તેનું વ્યાજ	1,00,000	8,000
દેવાદારો અને લેણદારો	2,00,000	1,50,000
વટાવ	46,000	14,000
ઘાલખાધ અને ઘાલખાધ અનામત	30,000	45,000
લેણી હુંડીઓ - દેવી હુંડીઓ	15,000	25,000
માલનો સ્ટોક (તા. 1-4-2014)	80,000	-
ડેમરેજ	3,000	-
તોલાઈ	1,000	-
આવક માલ ગાડાભાડું	18,000	-
વેપાર ખર્ચ	90,000	-
રોકડ સિલક	16,000	-
બેન્ક સિલક	25,000	-
કાયમી મિલકતો (પડતર કિંમત 5,00,000)	4,00,000	-
જાહેરાત ખર્ચ	28,000	-
	14,62,000	14,62,000

હવાલાઓ :-

1. તા. 31-3-2015 ના રોજ સ્ટોક ₹ 2,00,000 નો છે જેમાં 30% માલની બજારકિંમત 20% વધુ છે. 50% માલની બજારકિંમત 10% ઓછી છે, જ્યારે બાકીના માલમાં ₹ 2000 નો રીપેરીંગ ખર્ચ છે.
2. જાહેરાતમાં આપેલ માલ ₹ 5000
3. ₹ 10,000 નું ઉધાર વેચાણ ભુલથી ઉધાર ખરીદી તરીકે નોંધેલ છે.
4. દેવાદારોમાંથી ₹ 20,000 ધાલખાધ તરીકે માંડી વાળવાની છે અને 10% ધાલખાધ અનામત રાખવાની છે.
5. મૂડી પર 10% વ્યાજ ગણો અને ઉપાડ પર 5% વ્યાજ વસુલ કરો.
6. કાયમી મિલકતો પર 10% સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ઘસારો ગણો.

• • • • •

Master Classes Chirag Prajapati 98241 49446